pracovní list – TŘICETILETÁ VÁLKA

1. Poznej z popisu, o koho se jedná. Jména napiš do prázdných okýnek.

Jeden z nejslavnějších vojevůdců třicetileté války, velitel císařského vojska, vévoda frýdlantský, který byl v roce 1634 zavražděn v Chebu.	
Biskup Jednoty bratrské, který proslul hlavně jako autor pedagogických spisů. Po odchodu z českého království roku 1628 působil v Polsku, Švédsku, Uhrách a Holandsku. Je pohřben v Naardenu.	
Císař Svaté říše římské a český král, který potlačil stavovské povstání v Čechách a vydal Obnovené zřízení zemské.	
Vystudoval lékařství na Karlově univerzitě, proslavil se však jako kat, který vykonal v roce 1627 popravu 27 českých pánů.	

2. Rozhodni, co je pravda (<u>správné řešení může být jedno, dvě i všechny tři</u>). Z písmen sestavíš jméno jednoho z nejslavnějších děl pobělohorského emigranta Jana Amose Komenského.

Habsburská císařská armáda bojovala v průběhu třicetileté války proti...	**O)** Dánům	**B)** Španělům	**R)** Švédům
Švédské vojsko v průběhu třicetileté války...	**B)** oblehlo Prahu	**I)** vyhrálo bitvu u Jankova	**I)** prohrálo na Bílé Hoře
Účastníkům odboje nechal Ferdinand II. po bitvě na Bílé hoře...	**L)** popravit příbuzné	**A)** zničit majetek	**S)** zabavit majetek
Obnovené zřízení zemské povolovalo...	**P)** jen katolické náboženství	**T)** katolické a protestantské náboženství	**E)** jen protestantské náboženství
Nekatolíci museli po přijetí obnoveného zřízení zemského...	**I)** emigrovat, nebo se stát katolíky	**R)** emigrovat, nebo se stát protestanty	**A)** platit vyšší daně
Po smrti Ferdinanda II.	**C)** nastoupil Ferdinand III.	**L)** si Češi zvolili nového krále	**T)** polevila rekatolizace
Třicetiletá válka skončila...	**U)** v roce 1648	**S)** vestfálským mírem	**I)** porážkou českého stavovského povstání

Učebnice latiny a dalších jazyků sepsaná Janem Amosem Komenským se jmenuje ...., česky „Svět v obrazech“.

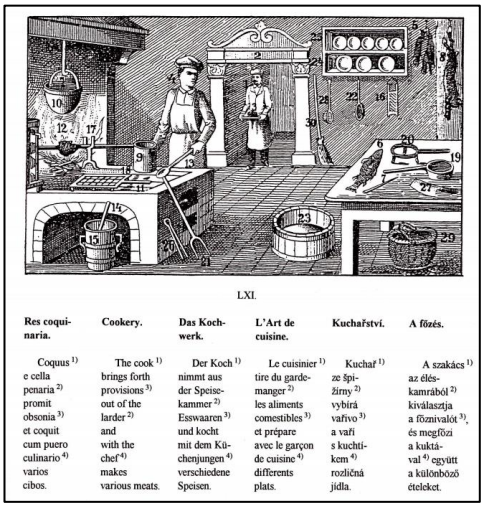

LXI.

Res coquinaria.	Cookery.	Das Kochwerk.	L'Art de cuisine.	Kuchařství.	A főzés.
Coquus [1] e cella penaria [2] promit obsonia [3] et coquit cum puero culinario [4] varios cibos.	The cook [1] brings forth provisions [3] out of the larder [2] and with the chef [4] makes various meats.	Der Koch [1] nimmt aus der Speisekammer [2] Esswaaren [3] und kocht mit dem Küchenjungen [4] verschiedene Speisen.	Le cuisinier [1] tire du garde-manger [2] les aliments comestibles [3] et prépare avec le garçon de cuisine [4] differents plats.	Kuchař [1] ze špižírny [2] vybírá vařivo [3] a vaří s kuchtíkem [4] rozličná jídla.	A szakács [1] az élés-kamrából [2] kiválasztja a főznivalót [3], és megfőzi a kuktával [4] együtt a különböző ételeket.

3. Pojmenuj správně události na obrázcích a přiřaď k nim správné pojmy, data a místa.

1) *bitva mezi stavy a císařskou armádou* ***2)*** *Defenestrace Viléma Slavaty a Jaroslava Bořity* ***3)*** *Poprava 27 českých pánů* ***4)*** *21. 6. 1618* ***5)*** *23. 5. 1618* ***6)*** *8. 11. 1620* ***7)*** *Pražský hrad* ***8)*** *Bílá hora* ***9)*** *Staroměstské náměstí* ***10)****Jan Mydlář* ***11)*** *písař Fabricius* ***12)*** *Fridrich Falcký*

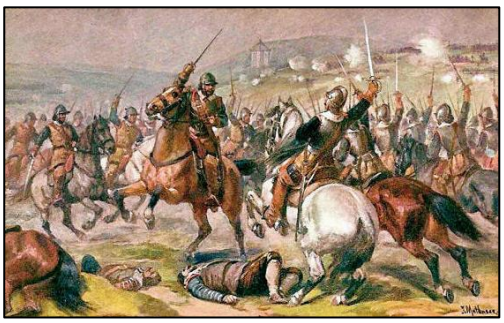

4. Přečti si pozorně následující text vztahující se k historii Kostelce a odpověz na otázky.

KOSTELECKÝ KAT BYL VNUKEM JANA MYDLÁŘE

Kat Jan Mydlář je známý minimálně tím, že v roce 1621 vlastnoručně stínal české pány před Staroměstskou radnicí v hlavním městě. Již méně se ví o jeho znalostech anatomie i umění léčit. Život asi neměl snadný, vlastně se nikdy nevyrovnal s tím, že musel popravit i svého dlouholetého přítele Jana Jesenského. Ale kat si svou klientelu patrně nevybíral dobrovolně.

Jan Mydlář, jako mladý člověk, chtěl být lékařem. Osud však rozhodl jinak. Stal se osobou nečistého stavu. Poněkud paradoxní je, že byl jakýmsi dodavatelem mrtvol pro Jana Jesenského. Ten je používal ke svým anatomickým studiím, jedno tělo využil i při dodnes proslavené první veřejné pitvě. Mistru popravčímu se nesplnilo ani další přání - umožnit lékařské vzdělání svým synům. Nezbylo jim než pokračovat v otcových stopách, lepší budoucnost nečekala ani vnuky. Přesněji řečeno toho posledního, který navázal na dědovo snížené řemeslo.

Prvním prokazatelným katem v Kostelci nad Černými lesy byl Jiřík Cajšner. Jeho práci i obydlí přebírá v roce 1661 Daniel Mydlář, nikdo jiný než zmíněný vnuk. Mistr Daniel během své krátké působnosti v Kostelci moc práce neměl. Alespoň jako kat. Proslavil se spíše svými znalostmi bylinek, přípravou všemožných hojivých mastí, uzdravujících lektvarů a vůbec znalostmi ranhojičskými. Katovnu na dnešní Pražské ulici navštěvovala řada měšťanů, pochopitelně pod pláštíkem tmy. Nehodilo se přeci veřejně přicházet návštěvou k osobě nečisté. Ale když mohla pomoci a ještě k tomu byla tma...

Pomáhal nezištně, nikdy za radu ani konkrétní zákrok nepřijal odměnu. Ale osud vyděděnce z takzvaně slušné společnosti nesl patrně velmi těžce, mnohem hůř než jeho známý předek. Popravčí meč, který se v rodině dědil z otce na syna a který stínal dvacet sedm hlav českých pánů, zmizel „záhadně" z kostelecké katovny 17. října 1664. V den, kdy Daniel Mydlář zemřel.

Vykonavatele světské spravedlnosti nepohřbili na hřbitově. Neslušelo se patrně, aby odpočíval mezi počestnými měšťany. Co na tom, že byl pouhým nástrojem jejich vůle a rozhodnutí jejich soudů. Tělo jednoho z posledních potomků kata Jana Mydláře bylo podle nejasných zpráv pohřbeno kdesi u tehdejšího popravčího místa. Dodnes se tam říká Na Spravedlnosti. Pouze jednoduchý dřevěný kříž ukazuje, kde hrdlem propadlí prožívali poslední vteřiny života. A kdo ví, možná i místo posledního odpočinku Mistra Daniela.

Pavel Pávek

Jak se jmenoval vnuk Jana Mydláře, který působil v Kostelci jako kat? .....

V jaké ulici stála katovna? .....

Čemu se tento kat kromě vykonávání svého řemesla věnoval?

.....

Kdy zemřel a kde je údajně pohřben?

.....